

7.4 Samá láska

Knižní obálka ke sbírce básní *Samá láska* od Jaroslava Seiferta, kterou v roce 1923 vytvořil Otakar Mrkvička, vypovídá všemi devětsilskými motivy o tehdejších ideálech této doby. Vznikla kombinací fotomontáže a písma. Perspektivu diagonálně ubíhajícího Václavského náměstí v Praze, nad nímž přelétá letadlo, zakončuje v pozadí moře se zaoceánským parníkem. V popředí dominuje americký mrakodrap, na jehož vrcholu se tyčí rudá hvězda. Mrkvička odráží touhu devětsilských architektů, zamýšlejících vytvořit z Prahy moderní metropoli a poukazuje na hlavní zdroje orientace Devětsilu, kterým byla americká civilizace, obdivovaná svou technickou vyspělostí, a sovětská ideologie, jež si vzali za vzor mnozí tvůrci.

**Samá láska,
obálka s typickými
devětsilskými prvky.**



„Amerika, svět bez uměleckých tradic. Její produkty, stavby, nesnesou estetického měřítka akademického, ale obstojí skvěle, jsou-li hodnoceny ze stanoviska moderního krásna. Postavením prvního mrakodrapu došlo v moderním stavitelství k činu, který znamená nastoupení nové epochy pramátí všech umění – architektury.“

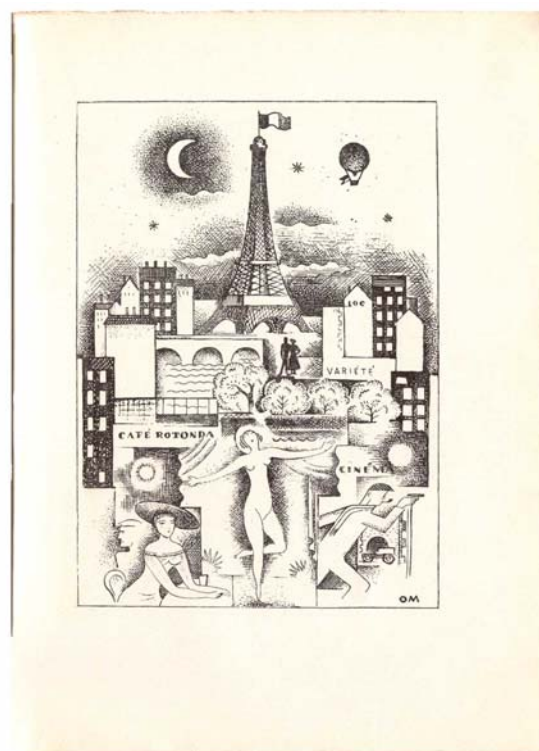
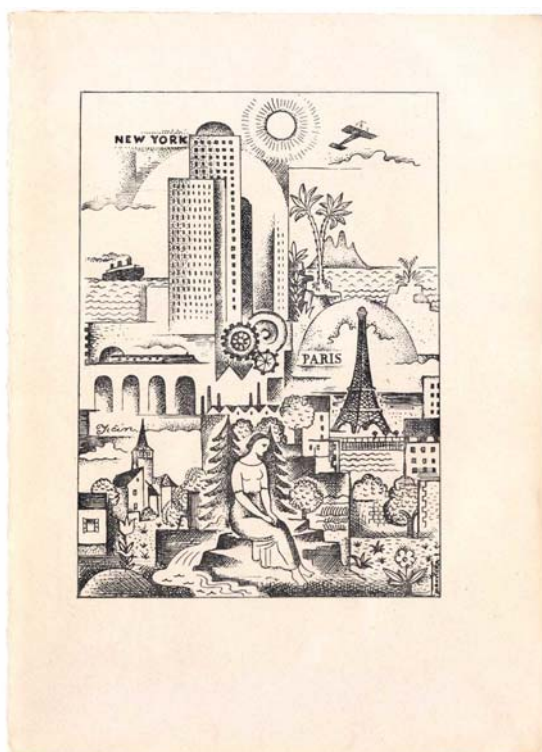
(Jaromír Krejcar, Made in America, Život II, 1922, str. 191)

Obálku obohatilo i několik dalších motivů. Ženská bysta, která byla téhož roku prezentovaná na výstavě Bazar moderního umění, váza s květinami, nápis Disk, označující nový časopis, a vlastní název skupiny Devětsil, vepsaný do spodní části. Mrkvička koncipoval tuto obálku jako obraz v obraze, kdy do středu ubíhajícího Václavského náměstí zakomponoval běžnou pohlednici východočeského Jičína. Černobílé reprodukce objektů doplnil text, jméno autora, název sbírky a rok vydání, který byl vytištěn ostře červenou barvou. Tou zářila také hvězda nad střechou mrakodrapu, a rám ohraničující celý obraz. Ve spodní části obálky dominoval samotný název nakladatelství stejné barvy.

„Samá láska vyrostla z revolučního ovzduší Devětsilu a jest jeho autentickým výrazem.“

(Samá láska, 1923, doslov)

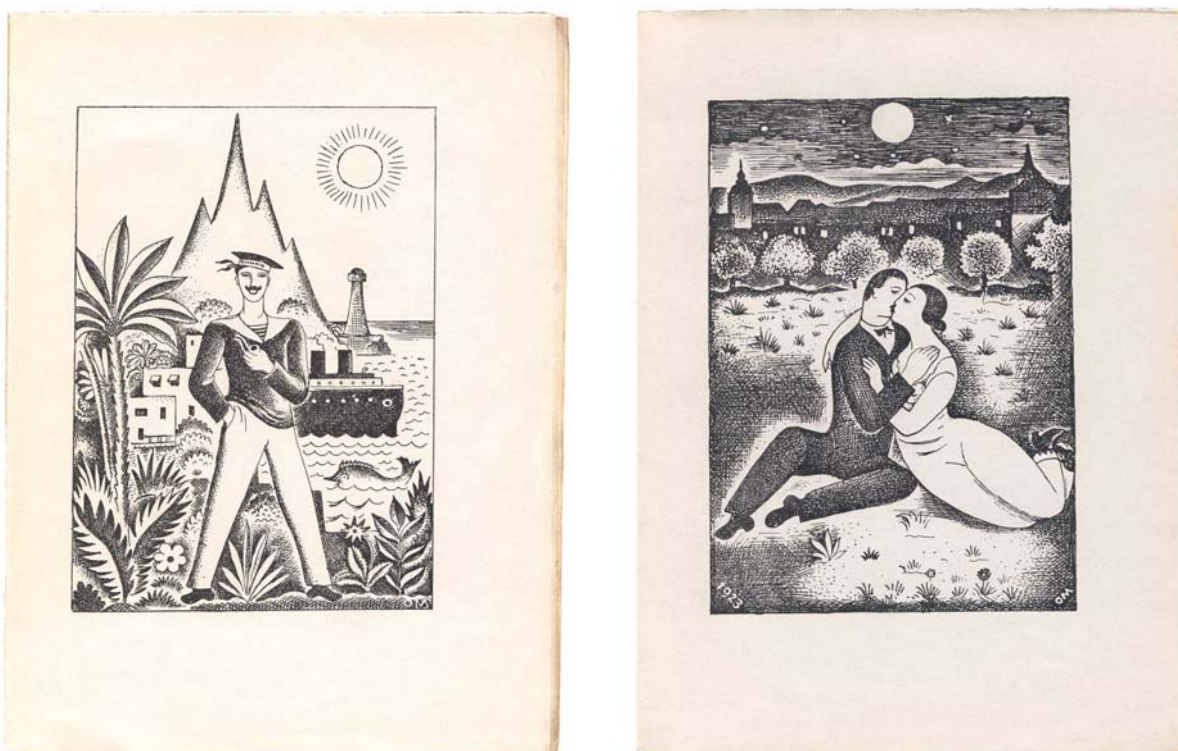
Otakar Mrkvička vytvořil pro Samou lásku kromě obálky také čtyři kresby, které ilustrovaly jednotlivé básně. První z nich obsahovala stejné prvky jako obálka, avšak seřazené v určité perspektivě podle důležitosti. Ve spodní části přírodní a městské motivy malého Jičína, ve střední části moderní prvky v podobě automobilových kol a rychlovlaku s dominantou Paříže, Eifellovou věží, a v horní části obrazu náměty moře se zaoceánským parníkem spolu s newyorskými mrakodrapy, nad nimiž přelétá letadlo. Druhá kresba vypovídala jen o životě noční Paříže, obsahovala městské motivy doplněné postavami kreslenými ve stylu Josefa Čapka. Objevily se zde také prvky moderní doby v podobě kinematografu a létajícího balónu.



Ilustrační kresby O.Mrkvičky s prvky moderní krásy

Poslední dvě kresby byly odlišné. Jedna s nočním krajinou a postavami milenců, které Mrkvička nakreslil v duchu Tvrdošijných umělců. Stejným pojetím vypovídala poslední kresba o životě námořníka zasazeného do prostředí ostrovního života, ale s devětsilskými náměty parníku a funkcionalistické vily. Všechny kresby měly společné téma, byla to láska, ať už k člověku, městu nebo moderní kráse technických prvků.

Jaroslav Seifert napsal Samou lásku teprve jako svou druhou knihu básní, kterou devětsilští umělci obdivovali pro její pokrokovost a modernost. Vyjadřuje atmosféru a ideál krásy poetické básně.



Ilustrace kreslené v duchu Tvrdošijných umělců

„Samá láska nemá tradic, kromě své vlastní a té, která jest atmosférou dnešního mládí a dnešní revoluce. (...) Opěvá duchovní radosti, jež jsou oddaná lásce k milence a dítěti. (...) Opěvá radosti společenské, jež jsou zpěv, tanec, komediantství, dálná evropská a exotická vlast, všechny krásy země, nová krása. Ctí produkty práce od kladiva až k aeroplánu.

A básník je cele jako člověk i jako umělec z proletářského světa. (...) Neuniká z reality ani do utopie, aniž kamkoli jinde, má ve své poezii romantiku tohoto velikého století. V jeho básních žije Kladno, žije New York – žije Paříž, žije Jičín, Praha, všechn svět.“

(Samá láska, 1923, doslov)